

05

A

588



J. N. S. S. T. L. H. D.

MATERIAM PHILOLOGICAM,

DE

RITU EXCALCE-
ANDI ANTIQVO IN
CONTRACTIBUS,

OCCASIONE DICTI VETER. TESTAMENT.

LIBRI RUTH CAP. IV. Comm. 7.

SUB PRÆSIDIO

M. ABRAHAMI HENRICI

DEUTSCHMANNI,

ORDIN. PHIL. ADJUNCTI,

PUBLICÆ LUCI EXPOSITAM

DABIT

RESPONDENS,

M. GEORG. FRIDER. JERICHO-

VIUS, POSSENDORFF, MISNIC,

SS. THEOL. AC PHILOL. CULTOR,

ALUMN. ELECTOR.

AD DIEM XII. JUL. ANN. M. DC. XCIII.

IN AUDITORIO MAJORI,

HOR. CONSVET. ANTEMERID.

VITEMBERGÆ,

PRÆLO JOHANNIS HAKII.





05 A 588



QVOD SSANCTA TRINITAS OPTIME VERTAT!



Vemadmodum RITUS CHRISTIANO-
RUM NOVI sunt pertractatu *necessarii*, sic
nec aliud iudicium de RITU HEBRÆ-
ORUM VETERI, ex ANTIQVITA-
TE deducto, vere EXCALCEANDI, quā
CONTRACTUS, jure ferendum erit. *Hic*
RITUS, cum ex SACRA SCRIPTURA
demonstrari a PHILOLOGO HEBRÆO queat, pro sci-
tu *necessario* frustra non habetur. Imprimis THEOLOGIE
ORTHODOXE hanc MATERIA inservire quilibet ope-
ram navat, quando ad DICTUM SACRUM, in VETER.
TESTAM. locum habens, *Meditationem* suam dirigit, quō
pactō CAP. IV. LIBRI RUTH Comm. 7. respicit. *Augusti-*
no teste, *Quidlibet ex quolibet* deducere atque insuper, habita
Veritate Connexionum non instituta, verum *animadversa jure* ab
Hominibus, hinc *notat a plurima quis monstrare conatur*. Lib. II.
de DOCTR. CHRISTIAN. CAP. XXXI. Hinc *Veritatem*,
quantum fieri potest, de isto RITU manifestare non inter-
mitteremus, qui ANTIQVITATEM HEBRÆORUM con-
cernit, & intellectu *difficiles RES* tractat, *quales tamen & ju-*
cunditate, & *Amplitudine*, & *Utilitate sua* gaudent. *Istas verò* qui
considerat, non de Nihilo verba facit, sed *et alia* secum perpen-
dit, *qualia* THEOLOGO, quā THESIN, *Veram Operam* præ-
stant. Quapropter Nos operæ pretium facturos censuimus,
si de PHILOLOGICO quodam DICTO HEBRÆO pauca
differamus, & ea, quæ moneri debent, haud inconveni-
enter pro ansa data declaraturi simus. Non dubitamus,
quemlibet nostrum Laborem approbare, simulque *Tractationem*
RITUS, pro virili *etalem*, admittere. יהוה אלהים presenti
Proposito SUO AUXILIO FINEM largiatur!

A e

I: Cum

I.

Cum sine TEXTU AUTHENTICO RITUM, indicatum in *Prefamine*, minus recte declarare possemus, si non *Verba illius* adjicerentur ex CAP. IV. RUTH. Comm. 7. igitur *Versionem Primariam Authenticam* libet huc allegare, quae sequentia *Verba* proponit: **וְזאת לפניו בישראל על הנאלה ועל התמורה לשם כל דבר שלך איש נעלה נתן לרעהו וזאת התעורה בישראל:**

Vers. Latin. Tremellii: Hoc autem antiquitus in Jisraele obtinebat in Vindiciis & in Permutatione ad stabiliendam unamquamque Rem, detrahebat VIR ille Calceum suum, & dabat Proximo suo, & hoc erat ejus rei Testimonium in Jisraele. Quibus Verbis indicantur Tria: (a) Existentia RITUS. Cum explicita MORIS, antiquitus in Jisraele revera existentis, mentio fiat, ad cujus explicationem priora Verba TEXTUS referuntur. (b) Essentia Ejusdem, quae ipsum RITUM huc in se manifestat, in quo consistebat, & quare hic RITUS retinebatur. Quam tamen Verba media tradunt. (c) Scopus certus Istius, qui revera ultimis in Verbis TEXTUS introducitur. Haec sunt CAPITAtotius nostrae Translationis, quae ordine justo ex TEXTU demonstranda veniunt.

II.

Antiquo tempore RITUM EXCALCEANDI VERUM apud HEBRÆOS extitisse, multa TEXTUS Argumenta confirmant: (a) Anquitas Vera Mentio. Provocatur siquidem in Verbis allegatis ad Morem Antiquum. Jam quod Antiquum dicitur, illud quoque Verum dicendum; sicut quod Antiquissimum, Verissimum dicitur. (b) Subjecti Vera Introductio, quae voce Jisrael bis certo indicatur. Hinc a Repetitione Vocabuli ad Necessitatem ejusdem concludere quilibet potest. Non enim sine causa Jisraeli MOS, jam indicatus, destinabatur, quod Sensus Verborum satis ob oculos ponit. (c) Circumstantiarum Allegatio. Quales Verbis, in relativo Statu positae, exprimuntur, in Vindiciis & in Permutatione, ad stabiliendam unamquamque Rem. Ubi autem Circumstantiae manifestantur, ibi necessum est Rem ipsam existere, quam Circumstantiae respiciunt. Nos, ad

ipso

ipsorum Verborum priorum expositionem progredientes, ista
breviter, quod Existentiam RITUS presentis, examinabimus, &
quae notatu digna, hic ordine manifestabimus.

III.

Pronomen **אֵל** Hoc autem, habet Praefixum **וְ**, quod hic
ordinarie per Scheva punctatum est. Sic necessario iste Versi-
culus cum precedenti conjungitur: (a) Propter Connexionem,
quae in Hebraicis necessario attendenda est. Sicut id accurata
Particula consideratio suadet, qualis talia conjungit, quae in
TEXTUS SACRO se invicem excipiunt. (b) Propter Verborum
pleniorum explicationem, quae exigit, ut Constructio, hic declara-
tu digna, Hebraeis propria, maximopere accommodetur. [c]
Propter ipsius TEXTUS AVTHENTICI Consensionem, quam
Vox allegata satis nobis manifestat, cum & Verba secundum
hanc examinanda, & applicanda veniant. Ex facile quibus
patet, quid Pronomen hoc in TEXTU designet.

IV.

Tempus Antiquum insinuatur Voce **אֵל**, quae signifi-
cat antea. Cum Praefixo **וְ** Nomen ponitur, aliàs absolute tale di-
citur **אֵל** Facies, Aspectus. **וְ** ordinarie iterum per Scheva
punctatum est. Vox hac Antea juxta Lexicographos aliàs con-
junctim redditur. Vid. Jos. XIV. 15. Hic observanda sunt (a)
Temporis Antiquitas, quam ipse RITUS hic ob oculos ponit. (b)
Temporis Necesitas, qualem TEXTUS non frustra tradit, ante-
quam ipsum RITUM introducit. (c) Temporis Dignitas. Talis
hoc RITU Hebraeis confertur, in quantum isti hac, quae Anci-
quitate sua gaudent, simul, ut ponderatu digna, sibi propo-
nunt. Unde vere constat, Morem, vel Consuetudinem jam a lon-
go Tempore observari debuisse & actu fieri.

V.

Additur nunc Subjectum, respectu cuius RITUS EX-
CALCEANDI, quoad CONTRACTUS, existeret, & indi-
catur Voce **בְּיִשְׂרָאֵל** in Jisraele. Quae rursus ex Nomine atque
Praefixo **בְּ** composita est. Illud est Proprium, atque certum Po-
pulum notat, videlicet Jisraeliticum, ut sic Metonymia Efficientis

hîc introducatur. Hoc autem punctatur ordinariè per Sche-
 vah, & habet Dagesch lene, cum sit ex Literis, בְּרִכְפָּת ab Inisio
 בַּ significat in, cum in Jisraele iste Mos Antiquus revera reperi-
 retur. Interim illud omittere nolumus, quòd Subjectum sit [a]
 cognitu Necessarium, cui tunc temporis vere iste RITUS com-
 mendabatur, & ut Peculiaris tribuebatur. (b) applicatu Di-
 gnum. Predicatum quaecunque prærequirat Subjectum, inter
 quæ justa Relatio invenitur, ut ista se mutuo ponant atque
 tollant. [c] demonstratu Jucundum. Nam dubium non est,
 RITUM Jisraelitico Populo placuisse. Sicut & idem ex TEXTU
 AVTHENTICO deduci posset, si Emphasin maximam tex-
 tualem prolixius exponere vellemus. Sed alia Necessaria de-
 claranda hîc veniunt, quæ ad Materiam istam spectant.

VI.

Porro introducitur nunc Vox הִנָּחִי cum prærequisita וּ
 sequente Lineola Makkeph, qualis privat Vocem Tonò, & hinc Vo-
 ces in unam Dictionem compingit. Hinc prior Accentum non
 habet. Posterior iterum habet Prefixum הִ Emphaticum, ordina-
 rie per Patach sequente Dagesch Forti punctatum. Nomen
 est, הִנָּחִי quòd idem significat ac Jus Redempturae, Vindicie. Le-
 vit. XXV. 24. Originem verò debet Radici הִנָּחִי Redemit, Vindica-
 vit. Accentus est Mahpach, & quæ distinctionem tonicus in ultima
 positus est. Nos paucis attendemus [a] Vocis certum Statum, qui
 Populo Jisraelitico peculiari modo assignatur, in quantum ab
 eodem RITUS in Vindicis obtinebatur, quòd Singulare quid
 erat. (b) Vocis Verum Sensum, qui hîc locò RITUI proprius, &
 Jus distinctum, ratione populi Jisraelitici, meritò manifestabat, &
 ex Antiquitate deducebat. (c) Vocis peculiarem Usum, qualis hîc
 apud Hebræos haud inconsuetus dicitur, prout quoque al-
 legatus Locus ex Levitico statim idem illustrare potest. Distin-
 guendum enim hoc Jus ab aliis Juribus necessariò erit, ne
 Distincta confundi ab Hebræis videantur.

VII. Nec

VII.

Nec incommode Verba in TEXTU AVTHENTICO
reperiuntur: ועל החמורה & in permutatione. Nomen Ab-
solutum est חמורה a Radice מור Mutare, Commutare, Permu-
tare. Conf. Lev. XXVII. 33. ordinarie Nomini He Emphaticum præ-
figitur. Præcedens Vox habet Præfixum. ו, ordinarie quoque per
Schevab hōc locō punctatū. In Permutatione, i. e. in omni Publico
Alienationis Genere. Hinc Synecdoche suum Usum habet: Nam
Permutatio Antiquissimum Alienationis Genus, teste Dir. Aristotele,
Libr. Ethic. ad Nicomach. V. Cap. IV. Quare hīc explicanda
sunt: (a) Connexio hujus Vocis cum præcedenti, quam Contextus
necessariam esse jure ostendit. [b] Relatio ad Subjectum. Talia
enim Prædicata existunt, qualia permittuntur a suis Veris, cer-
tisqve Subjectis esse. (c) Applicatio genuina Vocis. Cū eodem
respectu, sicut antecedens vox, in casu obliquo, adjecta Præposi-
tione, meritō ponatur. Hīc ergo maximopere Usus, Voci con-
gruus, revera Textui convenit.

IIX.

Verbum, quod sequitur, לקי Statuendo, Instituendo,
Stabiliendo, est Infinitivi, in Pibet in usu est. Præteritum habet
קיפ Stabilivit. Esth. IX. 31. Confer. Loc. Esth. IX. 21. Hoc verbum
iterum hīc relative spectatur, in relatione ad Objectum, quod
generaliter indicatur, simulqve unaquaqve Res tale constitui-
tur. Ideo jure retinemus istud (a) tanquam scitu dignum,
quale requirit ipsum Objectum, circa quod Populus Israeliticus oc-
cupatus erat. Non enim frustra Mos obtinebat, verūm ut
Res qualibet optime stabiliretur. Id me ritō veram laudem
eodem Populo conciliabat. (b) tanquam distinctu facillimum,
quod Actum ipsum infert, simulqve ab eo distingvitur, quale
respectu Potentiæ saltem considerandum venit. Licet Po-
tentiā requirat Actum, interim formaliter Actui contradistin-
gvitur. (c) tanquam præxi destinandum. Hīc Mos talis non fru-
stra usurpabatur, sed ut nostris temporibus & pro Vero habe-
retur, & a nobis sua ratione accommodaretur. Quod factū
jam possibile uniuersis juxta Textum videtur.

IX. Re

IX.

Reliquis Verbis Existencia RITUS monstrati absolvitur, quando *Adjectivum* cum *Substantivo* conjungitur: רב רב לר, unamquamque, sive omnem Rem. Vox, propter *Lineolam Makkeph*, per quam *Accentu* destituitur, mutat *Cholem* in *adjectivo* in *Kametz chatuph*, id est, pronunciat *Kametz* ut o Breve, & ו habet ab initio *Dagesch lene*. *Nomen ipsum* ordinarie hinc allegatur רב רב per duo *Kametz*, & significat Rem, *Negotium*, &c. Hinc oriuntur Tria: (a) *Existencia RITUS* stabilimentum, quale Res existens vere indicat. [b] *Existencia ejusdem* Adjumentum, ut eò facilius *Jisraeli*, tanquam *Subiecto*, assignaretur. (c) *Existencia istius* Complementum. Ubi enim Res ipsa *Fundamentum* habet, ibi & *Circumstantia Rei* haud negligitur, qualis eò melius RITUM confirmatum hinc in *Textu* dat.

X.

Sed omnis *Difficultas* versatur jamjam circa *Essentiam* hujus RITUS, quam declarare paucis libet. Sic RITUS EXCALCEANDI ANTIQVUS IN CONTRACTIBUS Virum concernebat, qui *Calceum suum* detrahebat, & *Proximo suo* dabat. In istis *Verbis* insinuatur (a) *Subiectum*, quod *Vir*, Rem a se alienans, qui *Calcei traditione* *Juris sui* cessionem significabat. Quasi scilicet diceret is, qui *Calceum* tradebat: En trado tibi *Calceum meum*, quò hactenus calcavi, aut certe *Jus habui calcandi Agrum illum*, quem nunc tibi cedo, ut tu eum calces. (b) RITUS *Modum*, qui consistit in duobus *veris Actibus*: partim in detrahendo *Calceum Proprium*; partim in dando eundem *Proximo suo*. (c) RITUS *Finem*, qui vel cui, est ipse *Proximus*, vel *Cujus*, qualis *Acceptio Calcei* appellatur. Ista siquidem instar *Finis* consideratur, in quantum *Acceptio* necessario & immediate *Dationem* excipit. Nos Voces iterum, quæ ad *Essentiam* RITUS pertinent, hinc respicimus, de iisdem quoque *judicium nostrum* pro data occasione ferimus ac istas exponimus.

XI.

ו Detrahebat, est ipsa *Radix*, quæ indicat, *Virum* libenter *Calceum suum* detraxisse. Quæ tamen *Excalceatio Ceremonia* fuit *Politica*, & *Signum*, quod *excalceans* *Jure suo* cederet. Nec tamen

tamen hinc *Excalceatio in Pœnam* fiebat, ac si invitus *Homo* detraheret *Calceum*. Sicut legendus locus *Deutr. XXV. 9.* Sed potius in *Signum Cessionis Juris eadem* fiebat. Ut is e-
quidem *Cognato*, vel *Proximo suo aliquid* cederet, non vi
Legis, sed *Honestatis & Consuetudinis*. Vid. *Allegor. S. Ambrosii*
Lib. III. de Fide Cap. IV. dicentis : *Designabatur Futurus ex*
Judeis, ex quibus CHRISTUS vere secundum Carnem, qui Pro-
ximus sui, hoc est, Populi Mortui, Semen Doctrinae Cœlestis Semine
suscitaret, cui Calceamentum Nuptiale Ecclesie præscripta Le-
gis Spiritalia deferebant, Originem traherat, &c. Ubi *Vir S.*
de Extrahione Calcei in Leviratu loquitur. Eapropter con-
sideramus (a) *Detractionis Veritatem*, quam ipse *Actus* hinc lu-
culenter monstrat, qualis *excalceatio* appellari solet. *Vir*
se gratis Calceum suum spoliabat & dabat illum alteri. Hoc si-
gnum *Amicitiae* fuit. (b) *Detractionis Necessitatem*, non *Exi-*
gentiae, sed *Expedientiae*, ad bene esse, vel prodesse respiciens.
Siquidem *Vir* potuit & non potuit *Calceum suum* detrahe-
re, a nemine cogebatur. Interim *Consuetudinem Antiquam*
non voluit non in mentem revocare. (c) *Detractionis Uti-*
litatem. Cum *Vir ista Proximo* inservire non intermitteba-
tur, quod in eodem maximopere laudandum erat. Is quo-
que studebat, talia, quae ab *Antiquitate* originem tra-
hunt, usui destinare.

XII.

Vir, *Vir*. Hoc Nomen generaliter notificat *Subiectum*,
a quo iste *RITUS* institutus est. Et habet *Respectum* ad *An-*
tecedentia. Verum, cum sit *generalis Locutio Textus*, unus-
quisque ex *Ordine Israhelici Populi* intelligi poterit, qui
alicui *Viro* comparandus erat. Quare hinc addimus *Illu-*
strationis gratia tres Confirmationes: (a) *Subiecti ad Actum*
Relationem, quam *Connexio Verborum* ostendit. Ubi enim
Predicatum invenitur, ibi & præsupponitur *Subiectum*, cui
revera illud appropriatur. (b) *Subiecti veram Introductio-*
nem. Quid enim opus fuisset *Viri* mentionem facere, si
modus agendi consuetus non extitisset. *Generale Subiectum*
Generalem applicationem jure importat. Hinc (c) *Subiecti ac-*
com-

commodationem indeterminatam ponderare debemus, pro-
ut Vir quilibet apud Judaeos in Cessionibus hunc Morem ob-
servabat, quales inter Cognatos fieri solebant. Quod &
apud Israheliticum Populum non inconsuetum erat.

XIII.

לְחַדָּלִי *Calceum suum.* Est Nomen cum Affixo Pronominis
Masc. Singular. Tert. Pers. Nomen Absolutum est לְחַדָּלִי *Calceus,*
Calceamentum a Radice לְחַדָּלִי *Calceavit.* Ezech. XVI. 10. Media
Gutturalis habet Cateph Patach, cujus Rationem satis Gram-
matici nobis monstratam dant. Hic tantum asserimus,
Calceamentum seu Calceum sumi proprie, uti Deutr. II. 4.
XXIX. 5. pro Calceamentis Israhelitarum in desertis commo-
nantium, Jos. IX. 5. 13. pro Calceamentis tritis & resartis Gaba-
onitarum. Non improprie, sumitur ita pro Calceis Spon-
sa Mystica, Cantic. VII. 1. Hoc sensu quoque Calceus pro
Terra usurpatur, quam calcamus. Deutr. XXXIII. 25. pro
Re levisima & vilissima, quo sensu damnantur, qui pro pari
Calceorum jussum vendunt. Anos II. 6. II. 6. Quapropter
hic recordamur (a) *Materia Calceorum, cujus nomine Pel-*
les Animalium veniunt, ex quibus iidem efficiuntur. Calcei
ex Pellibus Melinis olim erant pretiosi. Ezech. XVI. 10. Quae
Belles adhibitae in structura Tabernaculi Exod. XXV. 5. XXXVI.
19. nominatim ad tegendam Arcam, mensam, &c. tabernaculi,
Exod. XXVI. 14. Numer. IV. 6. 8. 10. 11. 14. 25. Apud Romanos
pelliceos fuisse Calceos non obscure insinuat Martialis
Libr. II. Epigramm. XLIX.

Lunata nusquam Pellis & nusquam Toga.

Ut alia Testimonia, Juvenalis Sat. VII. v. 190. & Horatii Sat.
VI. Lib. I. hic omittamus. Haec Materia preparanda ve-
nit, ut ex Pellibus a Sutoribus Calcei efficiantur. (b) Usus
Calceorum, ut iidem pedibus opponantur, ut sint Veram te-
gumentum Pedum. Jos. IX. 5. Deutr. XXIX. 5. Ut inserviant ad
commodius ambulandum seu iter faciendum. Calceamenta co-
medentes Agnum Paschalem in pedibus habuerunt, in Sym-
bolum, quod parati essent ad profectioem, & ad abeundum

ex Aegypto Exod. XII. 11. Contra Mosi, Exod. III. 5. & Josue, Jos. Cap. V. 15. præcipitur, ut Calceos extrahant de pedibus, soleas pedum quoque solvant. Quò pacto DEUS indicare voluit, ipsis Gradum sistendum, nec ultra progrediendum esse. Cyprianus & Ambrosius multis in locis ajunt, hoc istis ideo injunctum fuisse, ut significaretur, neque Mosen, neque Josuam esse sponsam Ecclesie, teste Petr. Ravanello in Biblioth. S. pag. 222. (c) Moris antiqui. Siquidem apud Judæos in more positum fuit, ut Calceos suos de pedibus detraheret, qui nollet in uxorem accipere eam, quam secundum legem in uxorem accipere tenebatur. Deutr. XXV. 9. Sed Personæ Judaicæ hinc ab Ethnicis distingvenda sunt. Conf. Joseph. de Bell. Judaic. libr. II. Cap. XV. & Tertullian. in Tractat. de Ieiunio, & in Apologet. Cap. XL. Augustinus Heres. LXIIX. Calcearunt Iudæos in bello captos Israhelites, cum eos in domum remiserint. II. Chron. XXIIIX. 15. Lugentes olim Calceamenta de pede suo detrahere, & discalceati ambulare soliti sunt, II. Sam. XV. 30. Esa. XX. 2. 3. Ezech. XXIV. 17. 23. & discalceati, aut nudi ab Hostibus in Captivitatem victi, pertrahebantur, ut majori afficerentur ignominia, Conf. Jerem. XXX. 14. His & aliis nunc Calcei præsens acceptio manifestatur, quæ peculiarem, imò singularem applicationem requirit, qualis pro substrata Materia hinc locum habebit.

XIV.

וַיִּתֵּן וְדָבַר, Verbum cum Prefixo Copulativo, hinc ordinariè punctato per Schevah, conjungitur cum precedenti Verbo וַיִּטֵּן detrahebat. Ipse Radix hinc locò allegatur, qualis וַיִּתֵּן dedit. Quò modò notare debemus (a) Dationis Principium, quod וְדָבַר Vir, quemcunque intelligant Interpretes, ad qualem & antecedentia Verba respiciunt, Boas videlicet, qualis Antiquum RITUM indicare haud recusavit. (b) Dationis Objectum, quod Calceus, a Boas dandus. Discalceatum esse olim testimonium Opprobrii magni fuit. Probrosissima Domus discalceati appellanda, Deutr. XXV. 10. Aegyptii & Aethiopes discalceati olim extiterunt. Es. XX. 2. 3. 4.

Babyloni, Cap. XLVII. 2. Conf. Josephi Antiquit. lib. II. Cap. VII. (c) Dationis Subjectum, Proximus nempe, qui debuit Calceum a Viro accipere. Unde oriuntur Communicans, & is, cui quid communicatur, quales in relativo statu simul existentiam suam obtinent. Quapropter ut ad Vocabulum sequens nunc respiciamus, ordo requirit.

XV.

לרעהו Proximo suo. Ubi Nomen ponitur cum Praefixo ל, quod ordinarie per Schevah punctatur, & Affixo ו Pronomine tertia Persona. Nomen ipsum est רעו Proximus, Socius. Sed hic illud Affixum additur tanquam in solitum, cum alias i poni debuisset, Radix est רעהו. Pascere, consociare se, Socium praeberere; Media verò Radicalis pro Pathach sumit Tzere Affixi, alias Tzere & Patach saepius permutantur. Sicut Exempla passim id nobis ostendunt. Nunc autem Proximum consideramus, prout in illum Jus certum transfundebatur. RITUS itaque Proximo tribuebatur (a) Quoad Jus ipsum, in quantum Calceus eidem communicabatur à Boa, ut sibi hoc Jus appropriaret, ac iste usui Proximi accommodaretur. (b) Quoad Juris Exercitium, quod consistebat in imitatione ac usurpatione Calcei, ne frustra ipsi calceus oblatus videretur. (c) Quoad Juris Eventum. Ut Finis Bonus existeret, qui a Proximo intenderetur. Ideo Proximus Calceum accipiebat. RITUS enim non malis, sed Bonis destinari debuit, quia & ipsi DEO grata dicuntur, cui eundem revelari concessit.

XVI.

Declarata est Essentia RITUS EXCALCEANDI, qui circa CONTRACTUS occupatus, quales re ipsa inter Boas & Cognatum Anonymum intercesserunt. Hi autem firmatorii fuerunt, quemadmodum nostris Moribus Claves traduntur, Pedes ponuntur, aliaque Symbola vere adhibentur, quae Corporalem Rerum Possessionem atque Contractus in nos firmare solent. Sed ista prolixius declarare Jctis conveniet. Sufficiat interim, RITUM praesentem, quae Essentiam

tiam, Contractus quosvis Majores ac Gravioribus nobis ob oculos ponere, si Circumstantia ponderentur. Id ipsum Serarius luculenter monstravit, qui Alii quoque assensum praebent, quos adducere jam superfedebimus. Accedimus breviter ad Scopum hujus RITUS, qui sistit (a) Veritatem Rei, istis verbis: Et hoc erat. Ubi sermo eque de Praterito Facto, interim Tempori nostro idem inservit. (b) Veritatem ipsius Scopi, quando adduntur Verba: Ejus Rei Testimonium; non Vulgare, sed Singulare, quia Subjectum; non Commune, sed Proprium; non Fictum, sed Verum; quale ostendit adhuc (c) Veritatem Subjecti, verbis ultimis: In Jisraele. Quae omnia, quae Scopum Verum, Genuinum, & Singulare sunt applicationi destinanda, simulque pro viris exponenda.

XVII.

וְהוּא & Hoc. Hanc Vocem supra indigitavimus, quapropter illud tantum declaratum damus, habere Prafixum I cum Schevah punctatum: (a) Propter Scopi ad precedentem Existentiam & Essentiam RITUS Relationem, cum Scopus seu Finis alias ad Essentiam Rei pertineat. (b) Propter justum Ordinem Verborum, qui quolibet in Textu Sacro non est negligendus, sed juxta Positum istorum examinandus, qualis ad meliorem expositionem cujuslibet Materie referri solet. (c) Propter definitam Locutionem: Et hoc erat. Quae necessario juxta Verba ostendit, antecedanea recte cum istis conjungi. Nam ad illa provocat Boas loquens, quae jamjam dicebat Sic Usus Rei, vel RITUS illius, de quo verba statim fecit, nunc subjungere voluit. Idem enim Sensus est Verborum allegatorum: Hic RITUS erat REI Testimonium, quod Jisrael agnoscebat.

XIIX.

הַתְּעוּדָה Testimonium, est Nomen cum Prafixo ה, quod punctatur per Pathach sequente Dagesch Forsi, & ordinarie tale Nomen punctatur. Accentus Tipcha in Ultima est Reperitur quoque haec vox Jes. IIX. 16. Id ipsum svadet (a) Infalibilitatem Rei. Cum provocet ad Rem ipsam, quae mediate a DEO tunc temporis notificabatur. (b) Necessitatem Rei. Ut si-

B 3

emul

mul pateret, *omne Bonum esse Proximo Communicabile*; si non ex *asse*, tamen ex parte; si non quoad eundem modum, tamen quoad certum Statum; si non semper *primario*; tamen *secundario*; &c. Hinc (c) *Dignitatem Rei suum ortum habere*, quis non crederet? *Dignissimus RITUS ratione Sui, Objecti, & Actus fuit*, ut nihil in eo desiderari queat.

XIX.

רִיטוּס, in *Jisraele*. Hoc *Vocabulum Nomen Proprium* esse, ex *denominatione* patet, quod observat. V. explicatum est. Illud solum adjiciemus, *duo Puncta Finem Versiculi indigitare*, & alias appellari *Soph Pasuk*. Hoc siquidem nos certiores reddit (a) in *Explicatione diversa Materie*, quatenus una *Materia ab altera distingvitur*. Sic non amplius de RITU in *sequentibus Verbis* agitur, sed quasi in *Parenthesi Boas* alia introduxit. Licet hic tamen RITUS ab *applicatione ejusdem* distingvendus veniat, istam Boas attendit. (b) in *Distinctione genuina Verborum*, quae ostendunt, aliud esse loqui de RITUS *Existentia, Essentia & certo scopo*, RITUI proprio, aliud verò de *usu* mentionē facere. Illa solum *Actum Signatum*, hic *Actum Exercitiū* concernit; *Priora tantum Versui Presenti*, *posterior Versibus sequentibus* tribuuntur. *Antecedanea Naturam RITUS*, verum sequens *applicatio Fructum* ostendunt. (c) in *commoda Versiculorum consideratione*. Ita hic ne utiqvam ad *justam Attributionem*, certum *Subiectum* concernentem, sed potius ad *legitima RITUS*, in se considerati, *Capita nostras Meditationes dirigere* volumus. Quomodo nunc *Finis* erit *expositioni Verborum* satis *perspectorum* tribuendus, huicque nonnulla *cognitu necessaria* subjungenda venient, quae ad *majorem Illustrationem RITUS*, jam dudum indicati, *pertinebunt*, & *Materiae praesenti* commode *inservire poterunt*.

XX.

Calceamentum seu Calceum suum Chaldaeus vertit Vaginam, vel potius *Chirothecam suam*. Sic enim nonnullis in locis & nunc per *Chirothecam* Jus resignatur. Hoc *Signum Resignationis* faciunt etiam per *Resignationem Linthei*, quam ipse

ipſi Rabbini vocant Emptionem Sudar, i.e. Sudarii, teſte Rabbī Elia. Commentatus eſt hanc in rem Cornelius a Lapide in Libr. Ruth. Cap. IV. pag. 205. ſeqq. Quam Sententiam ſimpliciter non rejicimus, interim deſideramus (a) Diſtinctionem Locorum. Siquidem pro conditione iſtorum hæc Opinio tolerari poteſt. (b) Diſtinctionem Subjectorum. Quæ non ſunt obligata ſemper hanc Significationem admittere, cum ſi Textus penitiùs conſideretur, Calceum, in proprio ſenſu acceptum, iſti neceſſum habeant eidem accommodare. (c) Diſtinctionem Temporum. Aliàs dicitur: Tempora eſſe diſtinguenda, & ſic tota Controverſia conciliabitur. Idem judiciũ de præſenti Aſſertione ferendũ eſſe putamus, ut non ſimpliciter, ſed ſecundũ quid ſaltem hæc allata Sententia ſe habeat.

XXI

Totam Rem exponemus per certam Quæſtionem? Quære apud Antiquos, quando quis cedebat alteri Jure ſuo, Calceum de Pede tollebat, & dabat illi, cui cedebat? Ad quam Reſponſum tribus Rationibus: (a) Quia fiebat illud ob Signum Poſſeſſionis. Per Ceſſionem dabatur quoddam Jus, quod & Spirituale vocandum eſt, quanquam Rebus Corporalibus aſſignetur, ut alter poſſit vere pro ſuo iſtud habere. (b) Quia Jus Propinquitatis manifeſtari debebat. Sic ad illius manifeſtationem & Cordis declarationem Calceus alteri dabatur, & ſignificabatur, quòd Beas gratis Calceò ſuò ſe vellet ſpoliare, & Jus a ſemet ipſo ſponte removerè, atque Amicitia alterius ergo transferre in illum, cui cedere haud recuſavit. (c) Quia id in traditione Ordinum contingere ſolebat. Nam in quolibet Ordine ſenſibile Signum datur ipſi ordinato, per quod ſignificatur, quæ Potestas illa ſpiritualis cenſetur, quæ iſti traditur. Quæ Signa de Neceſſitate collationis ordinis in tantum dicuntur, in quantum, ſi non obſerventur, neutiquam Character imprimatur. Vid. Magiſter IV. Sent. Diſt. XXIV. & in decretis Diſt. XXI. Cap. Cleros, & Diſt. XXV. Cap. Perlectis. Quapropter & in traditione Poſſeſſionis aliorum Jurium Incorporalium aliqua Signa exterius fiunt, quæ Signa Poſſeſſionis accipienda notanter dicuntur.

XXII, Di-

XXII.

Dicendum itaque, quòd ista *Discalceatio* apud *Judeos* tantum in *Cessionibus*, *Venditione* & aliis *Contractibus* observata fuerit, non tamen in omnibus, sed solum, quando fiebat *Cessio* inter *Cognatos alicujus juris Cognationis*. Observabimus ergo (a) *Libertatem*. Cum non coacte, sed Libere **RITUM** *Judei* observarint. (b) *Propinquitatem*, quæ ex verbis potissimum est colligenda, quando in *vulgata Versione* hæc reperiuntur: *Hic autem erat Mos antiquitus in Israhel inter Propinquos*. (c) *Consuetudinem*. Cum juxta *Literam Textus* hoc *Negotium* in *Israhel* consuetum erat, quando quis *Proximo suo*, *Calceum suum* dando, cedebat.

XXIII.

Nos adhuc de *Symbolo* aliquid **RITUI** subjiciemus, quod in locum *Calcei* hujus in *Contractibus* successit, licet observat. XX. jamjam de hoc assertivè actum sit, nempe nobis citati *R. Elie Sententia* placet, cujus ex *Versione Drusii* *Verba* ita se habent: *Hodiè in usu est, ut contrahant per Sudar. Is est Pannus, quem tenent duo Testes, in quorum presentia exponuntur Verba Contractus, quibus expositis, uterque Testis explicat oram Vestis sue, quam deinde prebendunt Partes contrahentes rei firmandæ gratiâ. Atque hoc est, quod supra Emptio dicebatur. Qui legit Vestigia Raschii, cujus Opinio: Hæc est Acquisitio, quemadmodum & nos acquirimus seu emimus Sudario, (velo, juxta Seldenum,) vice Calcei. Alia hinc omittimus, & saltem provocamus (a) ad *Existentiam Subjectorum*. (b) ad *Existentiam veri Modi*. (c) ad *Existentiam genuini Scopi*. Quæ plura jam supra insinuavimus & declaravimus Tantum!*

DEO SIT LAUS ET
GLORIA IN SEM-
PITERNUM!

05 A 588

ULB Halle 3
003 762 270

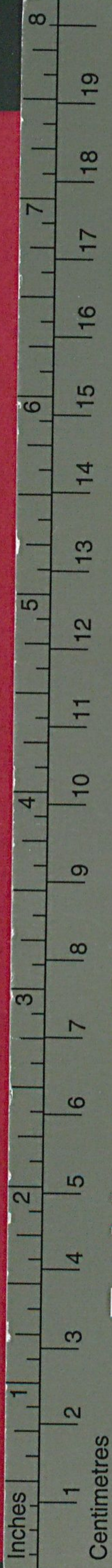


1077

64







Farbkarte #13

B.I.G.



31

N. S. S. T. L. H. D.
 AM PHILOLOGICAM,
 DE
 EXCALCE-
 ANTIQVO IN
 TRACTIBUS,
 DICTI VETER. TESTAMENT.
 UTH CAP. IV. Comm. 7.
 B PRÆSIDIO
 AHAMI HENRICI
 TSCHMANNI,
 PHIL. ADJUNCTI,
 Æ LUCI EXPOSITAM
 DABIT
 ESPONDENS,
 FRIDER. JERICHO,
 SENDORFF, MISNIC,
 AC PHILOL. CULTOR,
 ALUMN. ELECTOR.
 I. JUL. ANN. M. DC. XCIII.
 DITORIO MAJORI,
 ONSVET. ANTEMERID.

VITEMBERGÆ,
 ÆLO JOHANNIS HAKII.

